

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 12 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyesületi tagok és községi elöljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér. Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-száma 10,489. szám.

Vámbevételünk és háztartásunk.

A közel múltban tartott képviselőtestületi közgyűlés napirend előttjén igen fontos, városunk háztartását közelről érdeklő felszólalások hangzottak el. Ezeket lehető bő kivonatban igyekeztünk megrögzíteni és annak idején a „Székely-Udvarhely“ hasábjain a város polgárságának szeméi elé tartani.

Nem elégedhetünk meg azonban ezzel. Tovább kell fűzzük a felvett kérdéseket. Alkalmat kívánunk adni a közvélemény teljes kialakulására.

Székelyudvarhely város háztartásával a polgárság régóta nincs és nem is lehet megelégedve. Ezt igazolják a felszólalások, melyek elvégre is igaz és megcáfolatlan bírálatot jelentettek a vezetőség kellő erély és buzgóság, látható eredmény nélkül való működése felett.

Sejtemi ujitást, jövedelmező béruházást nem látunk és nem látunk, de azért úgy a közbirtokosságtól kölcsönvett háromszázezer korona, mint a polgárság inséges zsebéből kisajtott pótdadók teméntelen összege — elfogyott — és elfogy...

Hogyan lehetséges ez? — tűnődik nem egy polgártárs. S miután kielégítő felvilágosítást nem nyerhet a rejtélyről — tovább hallgat; noha megnyugodva nincsen.

Miért van ez így? — kérdik talán a tájékozatlanabbak... Nagyon egyszerű az ok és igazán elszomorító. Elszomorító azért, mert nálunk olyan nagy az intelligens emberek száma, hogy a lakosság számát véve alapul, e tekintetben Magyarországon első helyen állunk. Egyszerű az ok, mert állandóan rosszul gazdálkodtak. A közvagyon Csáki-szalmájának nézték s annak elkallódását megakadályozni elmulasztották.

Nem volt a város élén olyan lelkiismeretes vezér, aki hivatászerű kötelességéből kifolyólag behatóbban megismerkedett volna annak közjövödelmeivel és vagyonával. Ezért nem szaporodott a vagyon, hanem mindig fogyott. A közjövödelmek pedig részben elkallódtak, másrészt a lelkiismeretlen, sokszor tudatlan kezelés folytán a minimális mennyiségre apadtak.

Vagyon felelősség nélkül, félszeg, egyoldalú, nyomorék, hanyag gazdálkodással még a legyszerényebb háztartást sem lehet

a Dárius kincsével is föntartani. A legegyszerűbb embernek sem szabad szemelől téveszteni az angol örökigazságot, hogy: az idő pénz!

Föl kell használni az időt és alkalmat egy község, város és ország életében épp úgy, mint a magán gazdálkodásban. Nem szabad tétlenül nézni tovább a tétlenséget. Hiszen a város ügye, a lakosság ügye

Ha pótdadót kell fizetni, nem egy-két embertől, de az összes adózó polgárságtól követelik. Ebből meg önként következik, hogy mindenkinek nemcsak joga van, de önmaga iránt való legszentebb kötelessége is beszélni a város ügyeibe

Emelni kell a város vagyonának jövedelmezőségét és a közjövödelmeket. Szigorú, de helyes, észszerű takarékossgal — viszont a kiadásokat apasztani kell.

Ne hallgassa senki el, ha a város érdekét előmozdítani hivatott eszméje van. Álljon elő vele. A városi tanácsot pedig a polgármester szorítsa hivatásához méltó ügybuzgó munkásságra — jó példa-adással s ha szükségesnek mutatkozik: hivatalos hatalmával.

Az új vámtarifa elkészültével és képviselőtestületi letárgyalásával kapcsolatosan, gondoskodni kell a vámjövödelmek nyilvános árverés útján leendő bérbeadásáról. Ebből a városnak mindenesetre több és biztosabb jövedelme lesz, mint a felszólalások szerint történt kezelés mellett.

Szóval ne huzódózzunk és ne várjuk a sült galambot, mert az önként, fáradság és kellő szorgalmas tevékenység nélkül, még senkinek sem röpült a szája. Odaadó buzgalom hiányában városunk ügyei sem fordulnak jobbra s mi meg az ok nélküli pótdadókat itélet napig fizethetjük a Danaidák csebére... látható eredmény nélkül.

A fogyasztási adók beszédét, azok pontos befolyásának ellenőrzését sem szabad elhanyagolni. Legjobb lenne ezt is albértelbe adni, de mindig a legszélesebb körben való nyilvánossággal.

Senki se ragaszkodjék a komaságórféle kéz alatt történt árverések- és árlejtésekhez. A sötétséget csak azok kedvelik, akiknek nincs rendben a szénájuk

és félnek a világosság, a nyilvánosság tisztító tüzetől...

A képviselőtestület pedig ne csak határozzon egyszer ezt, máskor mást, hanem szigorúan követelje meg fegyelmi eljárásal is, hogy közérdekű határozatai feltétlenül és pontosan végrehajtsanak. A képviselőtestület nem operette-társulat, sőt a városi tanács sem az. Illő dolog, hogy mint törvényes testületnek és hatóságnak a szava mindenkor és mindenben érvényesüljön...

Jó lesz ezt figyelembe venni és valahára igaz, helyes utra térni. Vesztegetni való idő nincs. Mindenki lásson munkához s akkor a siker nem fog elmaradni.

Bagger

A politikai helyzetről.

* **Agenor megy.** A magyar nemzet ellen büntetlenül intrikálni nem lehet. Ezért buktak meg a kamarilla feje, kiket Sternberg Adalbert Beck, Goluchovszky. Khuen-Hédervary, Gautsch, Paar, Chlumetzky és a császár kammerdienerje személyében megnevezett. Ezek közül még csak Paar és a kammerdiener vannak hivatalban. A többi szerencsésen letörtött Legutóbb Goluchovszky, a híres cedulagyártó diplomata vonult el a láthatárról Beada lemondását és a király elfogadta. Goluchovszkyval a régi diplomácia bukott meg. Békés, de cselekvő külpolitika kell kövesse magyarfaló rendszerét.

* **A haladó banda** nem akar végképpen letörni, vagyis nem akarja magát letörtöttnek tekinteni. Miután az uralkodó pártokban helyük nincs, a k a d é m i á t hoztak össze — „Társadalomtudományi Társulat“ cím alatt: Pikler Gyula egyetemi tanár elnökségével. Tudomány helyett azonban csak jelszavakat követnek s nem felvilágosodottak, hanem elfogultak s alakulásukkal a magyar társadalomnak és a magyar államnak határozat izentek. Ezt látja a nemzet s épen azért okvetetlenkedésüket komolyan senki sem veszi.

* **A képviselőházban** Bizony Ákos előadó ajánlata nyomán, hazafiúi örömmel és lelkesedéssel, de egyszerűsággal a király iránt érzett mély hódolattal és hálás elismeréssel, egyhangulag fogadták el a II. Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társai barmvainak hazahozataláról szóló törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben. Nincs tehát immár szegénytörvény. Jöhetnek a szabadság isteni ihletével megszentelt hamvak, hogy ezután közöttünk maradjanak az idők végételenségig, tündöklő például az utódoknak a hazaszeretben, az önzetlenségben, a hősiességben.

* **Az ipar** és kézművességről szóló törvényjavaslatot mely Kossuth Ferenc kereskedelmi és pénzügyi miniszter és Szeberényi József államtitkár nagyfontos-

ságu, messzekiható alkotása, előre láthatólag, rövid időn belül törvényerőre emelkedik. Nem szabad ezt kicsinyelni és szűkös látókörrel bírítani. Magyarország, igaz, agrár állam, de csupán a mezőgazdasági produktumokból maga a nép megélni nem tud s épen ezért elégedetlen és kivándorol Téli foglalkozásról, kenyérkeresetről kell gondoskodni, hogy ezzel az erdőpanamákkal, a tagosításokkal, arányosításokkal kiközösített szegény emberek is maguk és családjuk fenntartását biztosíthassák. Nyári időben pedig az így itthon megtartott munkáké a földbirtok hasznára válhassék. — Népipart kell teremteni és azt határozottan támogatni, hogy abból önmagától fejlődjen a gyárilap. Nem az ipari nagy gyárak adják a biztos kenyeret, amely rendszerint keserű, hanem a mezőgazdaság mellett folytatott, helyes irányban vezetett házi ipar. Ennek produktumait összegyűjtve, hasonlóan a külföldi gyakorlathoz, minden nagyobb kereskedő egy-egy gyáros lehet. Ez pedig a mezőgazdaságnak is előnyére és nem hátrányára szolgál

Udvarhely megye

Rákóczi szabadságharcában.

Írta: tarcsafalvi Pálffy Aladár.

(2. folytatás.)

Udvarhely már a mozgalom kezdetén csatlakozott a kurucokhoz. — Legelőbb egy Kovács Izsák nevű polgár csapott fel a szabadság zászlója alá, a kit aztán mind többen és többen követtek, úgy hogy nem sokára az egész város kuruccá lett. Boszusok is voltak érte a labancok s ha nincs egy tekintélyes, székely fufanggal bőven megáldott embere, Derzsi Cibere Borbély János, bizony kiváltságait, mindenét elveszítette volna. De ő ha labanc jött, ha kuruc jött, megvendégelte a tiszteket s ez által kieszközölte azt, hogy csapataikat feken tartották. De kétségtelen, hogy ő is kuruc volt, a miért aztán katonai bíróság elé is állították, de ügyes feleleteivel itt is úgy kivágta magát, hogy a végén is szabadon bocsátották. A míg kuruc kézen volt Udvarhely, bizony nem kimélték a labancot. S megtörténvén, hogy egy néhány labancot elfogtak s kivégezték Guthy kurucjai. E miatt az Udvarhelyhez közelítő Heister oly dühbe jött, hogy az egész várost fel akarta gyújtani, de a Balogh kertben táborozó Heisterhez egy szép lovat küldtek s ezért a vérboszutól elállt azonban a várost több helyen felgyújtatta. Szeles szerint ez Br Tigével és nem Heisterrel történt volna

Erőszakos ember volt Guthy uram. Midőn Ruyter a várat feladta, Guthy leromboltatta a János Zsigmond által 1562-ben épített Székely Támadt várát, hogy a labancnak erőségül ne szolgálhasson. később Heister felépítette, de Pekry kurucjai lerombolták s azóta fel sem épült, csak égen meredő csupasz falaival hirdette a székely dicsőséget, míg helyére aztán felépítették a tudomány csarnokát, az állami főreáliskolát.

Guthy elvonult már Udvarhelyről s helyét nemsokára a labancok foglalták el. E labanc tábornak legnagyobb részét szász polgárok társa képezték, a kik tudva az udvarhelyiek kuruc érzületét, nem a városban, hanem a városon felül a ma is szászok táborának nevezett helyre vonultak.

A kurucok azonban portyáztak még e vidéken s nagy területekre volt a labancok közelébe De bántotta az is, hogy a védtelen várost nagyon zsarolták a labancok. Elhatározta tehát a portyázó lovas kuruc ezred parancsnoka, hogy a vidéket meg szabadítja tőlük. Igen, de kevés volt hozzá az ember s ezért furfanggal kellett pótolnia.

A kis családok árkon teljes fegyverzetben vonult fel a part vedelme alatt a kuruc ezred, s nagy robajjal vágatott végig a nagy csalákok és eltűntek az árokban. A labancok figyelték. Kurucok vannak közelben. Az ezred parancsnoka megint felvezette ezredét a kis családok árkon, s aztán köpenyben vágatott végig a labancok szeme láttára. Hm, hm, ez már két ezred, gondolták a labancok, itt készül valami! A kurucok megint eltűntek a kis családok árkaiban s most mentében vágatott végig a szászok előtt. Fele se tréfa gondolták a labancok, három ezred kuruc sok már a tábornak, nem bíránk vele. De megint csak vágatott végig egy panyókára vetett mentés ezred. De már ez több volt a soknál, a kurucok bizonyosan bekerítették őket s eszevesztett futásban menekültek Máréfalva felé. Az egyetlen kuruc ezred utánna, s csak úgy vagdalták őket, mint a répát Mikor bele fáradtak, vissza tértek s jól lakmároztak a labancok ételéből, s a podgyaszukat is lefoglalva, megosztottak rajta. Ilyen volt a kuruc fufang s mint ők mondták: „szegények vagyunk, de jól élünk“. Így aztán lehetséges is volt jól élni. Hozott mindent az ellenség és elszedték tőle.

(Folyt. köv.)

Keresztény szociális kurzus városunkban.

A szociális demokráciának még csak első hullámgörűi jutottak el a Székelyföldre s ebből, a megindult mozgalmából máris észre lehetett venni, hogy azok a társadalmat forrongásba hozó elvek, mint a hullám-hullámot fognak követni és itt a délkeleti Kárpátokon megütközve, valóságos vízőzónákkal fogják a székelő népet elárasztani. A szociális demokrácia réme, ha valahol felfogatással fenyeget, akkor a társadalmi desolatio sehol sem lehet tökéletesebb, mint nálunk, mert ha az internationalizmus hitegető, nagy boldogulással kecsegtető, hazug szava megütötte a székely fület, akkor itt könnyebb lesz a mi népünkben kiölni annak a hazának szeretetét, amelynek földjéből neki több kopárszika jutott, mint fekete szántóföld. Gróf Mikes Jánost, városunk agilis plébánosát, mikor itt Udvarhelyen a ker. szociális kurzus rendezését keresztül vitte, nem vezethette munkájában más indító ok, mint gátat vetni a beözönlő romboló elveknek s ez által a székely nép megvédésének gondolata.

A keresztény szociálizmus vezetői jöttek el Budapestről és a vidékről, kik három napon keresztül megmutatták a helyes és keresztény alapokon nyugvó eszközöket, melyek megállítják a szociális demokráciát romboló munkájában, addig egyesíteni törekedtek a társadalom minden keresztény elemét vallás különbség nélkül a nyomorgó nép boldogításában.

Október 21-én délután kezdődött a kurzus. Az összes előadásokat élénk részvétel mellett tartották meg. Ott láttuk elkezdve vármegyénk lelkes főispánjától társadalmunk vezető

köreit és iparos osztályát. Zsufolásig meg volt már telve a vármegyeház nagyterme, mikor Mikes János gróf plébános a kurzust megnyitotta.

Az előadásokat Haller Istvánnak az országos keresztény szövetség titkárának a szociális mozgalmakról tartott beszéde vezette be. Elvezet volt hallgatni hatalmas logikáját, amelyvel egymás után döntötte halomra Marxnak, a szociális demokrácia atyjának elméleteit. A szociális demokrácia gyakorlati eljárása és a kiinduló elvek közötti ellenmondásból bizonyította a szociáldemokrácia képtelenségét. Mikor elvégezte meggyőző cáfolatát, érvekkel mutatta ki a keresztény szociálizmus lehetőségét, kihatásait és szükségességét szemben a szociáldemokráciával. Mi tudjuk, — úgy mond — hogy a nép helyzetén javítani kell és pedig szociális uton. Mi azért jöttünk ide, hogy az a szociális munka a keresztény jegyében történjék, mert ha mi nem tesszük ezt, akkor ide jönnek mások, kik a népek alól ki akarják lökni a keresztény alapokat — Istent, e nélkül pedig sem egyesek, sem a társadalom boldogulása és jóléte el nem képzelhető.

A második szónok Szalánczy Andor, közönséges gyári munkás, az „Igaz Szó“ szerkesztője volt, ki a munkáskérdésről tartott előadást. Meg volt előadásában az a szenvedélyes tűz, mely a szociáldemokrata agitátorokat jellemzi, de hiányzott a lelkesítésnek amaz eszköze, mely a tekintély lerombolásával, a piros zászló vérszagával szokta lépére csalni az embereket. Egymás után leplezte le a Weltörök üzemait, kik a felzárkóztató nép filléreire élnek. Kimutatta, hogy míg keresztény szervezkedési alapon sokkal jobban és egész bizonyossággal javíthatunk a nyomorgó, elégedetlen nép helyzetén, addig a magyar haza szeretetében megtartjuk a magyar munkást.

Meisel József segésvári plébános fejezte be a mai előadásokat. A népvásárnapjáról beszélt és fájdalommal tapasztalja, hogy azok a keresztény erkölcsök, melyek ezer éven keresztül fenntartották a magyart, csaknem kivesztek a népből. Vasárnap ma nem Isten napja, melyen az ember a templomot keresi föl, hanem az ördög napja, melyben a koremai dulakodások, verekedések és gépek zakatolása szentségtelenítik meg az Isten harmadik parancsát. Kimutatta gyakorlati példával annak a népnek anyagi jólétét, mely a vasárnapot megszenteli a keresztény jámbor élettel és jó cselekedetekkel.

II. nap. Mikor Szentiványi Károly elfoglalta az elnöki széket, a sok száza menő hallgatóság lelkesedése mutatta az érdeklődést, melyet a tegnapi nap ébresztett. A mai előadások tisztán a gyakorlati életre vonatkoztak. Elsőben Gyuresovetz Károly ükői tanító olvasott fel a néptanítók szociális feladatairól. Jól esett látni a hallgatók sorában a nagy számmal megjelent tanítókat és a kereszturi tanítóképző intézet növendékeit, kiknek tevékenységi körét minden irányban bemutatta előadó. Óriási tér kínálkozik egy néptanítónak a szociális működésben. A különféle egyesületek szervezése körüli munkák leginkább a tanító vállaira kell hogy nehezedjenek. Az iskolai oktatásba bele kell vinni a gyakorlati életet, mert ebből merít a nép legtöbb hasznát. Mindezek mellett és első sorban legyen a tanító nevelő. Neveljen igazi keresztény szellemben.

Ezután Kovács Pál orsz. képviselő tartotta meg előadását az ipartörvény revíziójáról.

A délelőtti ülést Szabó György nagyernyei esperesnek a keresztény szövetkezetekről tartott előadása fejezte be. Előadásában a papságot hívta fel különösen a szociális munkásságra. Nagy közvetlenséggel fejtegette, mennyi nehézséggel kell megküzdeni a fogyasztási, tej- és hitelszövetkezetek megalapításánál

és vezetésénél, de ezek a nehézségek nem riasztják vissza a papságot akkor, mikor kézzel foghatólag látszik az óriási morális, etikai és anyagi haszon, melyek a szövetkezetek nyomán felfakadnak. Saját közismert működéséből mutatta ki, hogy egy pap miként állhat a szövetkezetek élére a nélkül, hogy bolton, bankár vagy koresmáros lenne. Hiszszük, hogy sok követőre fog találni.

A délutáni gyűlésen fokozott lelkesedést mutatkozott Szemlér Ferenc főgimn. tanár beszélt elsőnek. A kath. egyesületi életéről tartott előadásában, nálunk egészen ismeretlen intézményekre hívta fel a hallgatók figyelmét. A legényegyesület, szent Vince egyesület és tanonc otthon keretében mutatta ki, hogy a társadalomnak száműzöttéit, az iparos tanoncokat miként kell felszedni az utcáról, hol csak erkölestelenséget tanult és bevinni azokba az egyesületekbe, melyek becsületes, vallásos és szorgalmas iparosokat nevelnek. Ne ijedjenek meg a más vallásfelekezetek a kath. jelzőtől, mert hisz egy luth. főgondnok, ki így legényegyesület ülésén elnökölt, kijelentette, hogy szívesen működik közre olyan helyen, hol a magyarnak erkölcsi és anyagi boldogulását célozzák.

Szemlér után Petraszevits Géza főv. hírlapíró beszélt. A magyar földmivelő nép nyomorairól „szólt és rámutatott a helyes eszközökre, melyekkel a földmivelést virágzóvá lehetne tenni s a sulyos adósságokat csökkenteni. Nem bizik még a mostani kormány gazdasági politikájában sem, mert azok a kisgazdákat nem fogják boldogítani.

A mai előadások fénylő pontját, Szentiványi Károlynak az orsz. kath. szövetség igazgatójának, a kis- és népiparról tartott beszéde képezte.

Fenomenális beszéd volt ez. A háziiparnak számtalan ágát ismertette oly szakismerettel, minőt a bajor slójd munkás, az olasz hűrkészítő stb. produkál. Előadásában csak egyes színtűket vetett oda és ezekből kialakultak azok a képek, melyek a modern ember izlésének megfelelő és gépek által soha sem produkálható művészies háziipar jövedelmezőségével juttatják a népet kenyérhez. Költői lélek hatotta át beszédét és ez a háziiparban azt a lelket kereste, mely minden alkotására a magyar lehetetet nyomja.

(Folyt. köv.)

A városfalvi közbirtokosság erdeje.

A „Székely-Udvarhely“ f. évi 82. számában megjelent „Az erdőkirályok legelhetnek“ című vezércikk a városfalvi közbirtokossági ügyekről is említést téve, bár e község közbirtokosságának sem arányjogos, sem hivatalos tagja nem vagyok, de mint e községnek körjegyzője s a közbirtokosság ügyeinek is megfigyelője, kényszerítve érzem magam, hogy e cikkel, illetve ennek a városfalvi állapotokra vonatkozó részével — a tiszta valóságot feltárva — röviden foglalkozzam.

Mindenek előtt kijelentem, hogy téves a lapban közölt azon állítás, hogy Kénosi Béla városfalvi birtokát Jakab Gyula akkori oklándi főszolgabíró megvásárolta s ezzel a közbirtokosság erdejét elcserélte volna, valamint téves az is, hogy az ugynevezett „103-ak“ az egyetemes közbirtokosságot kijátszották volna.

A tényállás, amely miatt „hivatalal való rut visszaélés“, „zsarnok hajlamú önkényeskedés“ stb. címen panasz is tétetett, a következő:

„Városfalva község földbirtokos közönsége“, vagyis a városfalvi közbirtokosság tulajdonát képező bizonyos erdőterület fát — tehát a területet nem — a közbirtokosság eladta Jakab Gyula akkori oklándi főszolgabírónak.

A vételárból a közbirtokosság meg-

vásárolta a Kénosi-féle birtokot (43 kat. hold szántó, 2 és fél hold kert, 31 hold rét, 30 hold legelő, 20 hold erdő) 12000 frtert.

Az adasvevési szerződés kiállításánál, az itt felmerült saját szerű körülményből kifolyólag, melyről később szólanı fogok s amelynek nem szabadott volna létjogosultsága legyen, be kellett következzék azon sajnos körülménynek, hogy a közbirtokosság jövedelméből vásárolt birtokot a közbirtokosság jövedelmében részesek nevére írták s ezzel a birtoknak — akkor papíron s ma valóságban — magán jellegűt adtak.

Mert mi történt itt?

Az eladott fák árából 12000 frtert megvásárolt Kénosi-féle birtokban mindazoknak telekjegyzőkönyvi tulajdonjog engedtelet, akiknek a közbirtokosság tulajdonjogát képező erdő eladott fáinak árában részük volt, kivéve azokat, akik az eladott fák árából őket megillető részt pénzben kivették. Ilyen azonban csak két egyén volt.

Az eladott fák árából tehát a jutalékát mindenki megkapta és pedig 103 egyén közös birtokban, 2 egyén pénzben.

S mi történt később?

A kérdéses birtokról kiállított adasvevési szerződésben a birtok felosztási aránya s a felosztás eseténi arány is megállapítva lévén, egy — a legnagyobb — birtokos az ezen közös birtokból öt megillető hányadot a legközelebbi keresztül vitt tagosítás rendén a községből szintén kivételként, saját magán birtokában szakította ki.

Mit tehetett volna mást ily körülmények között a még közösségben megmaradt birtokos társaság akkor, amidőn egyesek pénzben vagy területben ezen birtokból a részüket kivették, minthogy elhatározta, miszerint ezen birtok jövedelmében azokat nem részesítették, akik ebből részüket kivették vagy részük egyáltalán nem is volt.

Itt újból hangsúlyozom, hogy az új birtokban mindazok részesek lettek telekkönyvíleg is, akiknek a közbirtokossági vagyonban, melynek jövedelméből ez megszereztelet, részük volt, tehát árkosodást egyénileg tulajdonképen senki sem szenvedett.

Felette hibáztatom én is azt, hogy közbirtokosság jövedelméből vásárolt birtokból magán vagyont csináltak, különösen akkor, amidőn a fák eladása községi szükségletek fedezésére fordítandó törzsvagyonszerzés céljából engedélyeztetett.

De miért történt ez így? Ezzel lássuk meg az előbb említett saját szerű körülményt:

Nyilván azért, mert a már említett két nagyobb birtokos, akik bár akkor sem laktak Városfalván, de a közhelyben, a melynek jövedelméből a Kénosi-féle birtok megvásároltatt s így az eladott fák árában is részük volt, tegyük föl a legjobb esetet s mondjuk azért, mivel azon téves hitben voltak, hogy mint városfalvi birtokosok, de nem a községben lakók, a városfalvi községi háztartás szükségleteihez hozzájárulni nem kötelesek, nem akarták engedni azt, hogy azon közbirtokosság jövedelméből, amelynek nekik is részük volt, olyan vagyonba fektetessék, amelynek előnyeit ők nem élvezik s így nem egyeztek bele abba, hogy a fák árából, illetve az ők részükből községi törzsvagyont képező birtok vétessék.

Ennélfogva a fák árából részüket pénzben kikövetelték, az ki is fizetett s mivel az ujonnan vett Kénosi-féle birtokban arányrészt egész természetesen nem kaphattak, nyomban megszűnt a — bár közbirtokosság jövedelméből vett — birtok közbirtokosság jellege s a szerződést Kénosival csakis úgy lehetett kiállítani csak azért, hogy e két egyén a birtokból kizárassék, hogy vevő gyanánt a szerződésbe — e kettőn kívül — mindazoknak neveit beirták, akiknek az eladott fák árában részük volt.

Annak, hogy e két egyén az új

vagyban részes nem akart lenni, léijogossága már csak azért sem volt és nem lehetett, mivel Városfalván községi vagyon semmi sem volt és nincsen s mert hiszen nyilvánvaló, hogy ily helyeken a községi közszükségletekhez a községben birtokkal bíró, azonban a községen kívül lakó egyének is hozzájárulni kötelesek — pótdadó útján — állami egyenes adójuk arányában. Erről úgy látszik nem voltak felvilágosítva.

Ekkor lett megbontva a közvagyon jövedelméből vett birtok „közös” jellege s később akkor, amidőn a legnagyobb birtokos, ezen egyideig közösen használt birtokból jutalékát — a tagosítás rendén — saját magán tagjában szakította ki, nem pedig akkor, amidőn a 102 ök (mert egy területben is kikapta a részét) „falba rugták a közbirtokosságot”, mert ezek ezen elhatározásukkal csak azt tették, hogy a birtok jövedelméből kizárták azokat, akik abból részüket akár pénzben, akár területben kivették, vagy részük egyáltalán nem is volt.

És nem ez az igazság?

Az mellékes, hogy a legnagyobb birtokos, aki részét területben kivette, kérve kéri a társaságot a visszafogadására.

Még csak annyit említek meg, hogy Városfalván a „103-ak” az akkori összes birtokosok, a kiknek a közvagyonban részük volt — a már többször említett 2 egyén kivételével.

Hogy Péter Sándor lelkész barátom nem volt Városfalván a fak eladásakor és történetesen a közbirtokosság vagyonában sem volt arányjogos, arról a „103-ak” nem tehetnek, a minthogy a mostani vezetők eljárása sem „zsarnok hajlamu önkényeskedés”, ha „a régi bölcs előrelátású intéző emberek” rosszul végeztek el a dolgot. S még mint papnak sincs oka panaszkodni, mert a közvagyonból az egyház a helyszíneléskor — és az tényleg szabályellenesen — mértéken felül is bőven kielégített, de hát ezért az akkori pap nem panaszkodt!

És még egyet.

Ki a tulajdonképeni okozója annak, hogy a vármegye közigazgatási bizottsága magán vagyonnak minősítette a Kénosi féle birtokot, a melynek jöveelme eddig mindig közcél szolgált?

Vajjon gondolt-e a „103-ak” közül valaki arra, hogy ezen közvagyonból vett birtok magán vagyona legyen; annak jövedelme felett szabadon rendelkezzenek s azt maguk között feloszthassák addig, a míg avatallan beavatkozás ki nem kaparta a 103-ak részére a sült gesztenyét? Merem állítani, hogy senki. Pedig ez közügy volt!

Ez a birtokos társaság — a közbirtokosság kebelében — segített Városfalván felépíteni a templom tornyát, adakozott harang öntésre, az elmúlt évben iskola építés céljára telket vásárolt és szolgált számos közügyet a mig magán jellege kleroszakolva nem lett és most ezután — feltéve, de meg nem engedve, hogy a birtok jövedelméből 1905. évben „183 korona ment pálinkára”, jövőben elmehet 2183 K, mert a jövedelem futja és a városfalviak hálásan fognak mindig vissza emlékezni arra és áldani fogják még a porait is annak, aki tulbuzgóságában, akaratán kívül kieszközölte és kiforszírozta azt, hogy 183 K helyett 2183 koronát költhessenek el pálinkára.

És ez közérdekből történt.

Kiss Jenő,
kőrjegyző.

KÜLÖNFÉLÉK.

Bujdosó kuruc éneke.

Ugy bolyongok szép Magyarországon,
Mintha járnék idegen világban,
Bánat kísér, öldököl a szegény,
Sorvadozok kegyelem-kenyéren.

Édes hazám, megrontottak téged,
Letördelték minden dicsőségéd.
Nagy voltál a magad erejéből,
Tengődöl most Isten kegyelméből.

Gazdag urból koldussá vedlettél,
Ágról szakadt nyomorulttá lettél,
Könnyek égnek halvány orcádon,
Nincs is nálad árva b a világon!

Endrődi Sándor.

— **Vármegyénk iparfejlesztő bizottsága** hétfőn d e 3 órakor Ugron Ákos főispán elnök vezetése alatt ülést tartott, a melyen a Parajdon felállítandó agyagipari gyár folyó ügyeit tette megbeszélés tárgyává.

— **A székelyföldi erdőbirtokosságokat**, melyek ezidőig az állami erdőkezelés megszüntetése és más bajok orvoslására irányuló képviselőházi kérvényüket hozzánk mai napig sem küldötték be, ismételt felkérjük, hogy saját érdekükben igyekezzenek a kérvényeket a megtartott közgyűlés jegyzőkönyvének aláírói nevével ellátva, most már haladéktalanul a „Székely Udvarhely” szerkesztőcége Székelyudvarhelyt címre beküldeni. Ne hallgassanak ez esetleges akadékoskodókra. Tartsák szemelőtt az állammal 1888 szeptember 29 én megkötött szerződés 8. pontját. Ha kellő időben a törvényhozás nem intézkedik és a közbirtokosságok sérelmeit nem orvosolna, amit lehetetlennek tartunk, a 13 pont értelmében, a birtokosságok jogosultak a szerződés megszüntetését még bírósággal is követelni.

— **Unitárius istentisztelet** Folyó hó 28-án vasárnap d e 10 órakor kezdődőleg II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazaszállítása alkalmából a vármegyeház nagytérmeben unitárius istentisztelet tartatik, melyre az érdeklődők figyelmét felhívjuk.

— **Rákóczi ünnepség a főreáliskolában.** A helybeli főreáliskola folyó hó 29-én (hétfőn) II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazakerzése alkalmából a vármegyeház csarnokában hazafias ünnepélyt rendez. Kezdete d e 11 órakor. Belepő díj tetszés szerint. A tiszta jövedelmet a József főherceg szanatórium javára fordítják. A műsor kilenc pontból áll és a történelmi nagykor igen érdekes részleteit ecsetelő műveket foglal magában.

— **Bronzéremmel kitüntetett székely iparos.** Salamon Kálmán műfaragómester, aki műhelyét városunkba most helyezte át Székelykeresztúrról, a bukaresti világkiállítás bronzéremet nyert kitüntetéséül. Ennek a derék székely iparosnak tehát ismét szaporodtak babérai. Most immár csak az van hátra, hogy műbecsü munkáit itthon, a székely anyavárosban is méltó elismerésben részesítsék.

— **A helybeli ev. ref. kollegium** f. hó 29-ikén, hétfőn, delelőt 11 órakor a reformáció evfordulójával kapcsolatban Rákóczi ünnepélyt tart, melyre a t. szülőket és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az intézet igazgatósága.

— **Megtámadott mandátum.** A kúria szerepére vállalkozott „Udvarhelyi Híradó” kegyes jóvóltából és becses engedelmevel megint „politizáló”, mert hát a Híradó ítelkezik képviselők mandátuma felett s kimondja, hogy ez és az nem érdemes a képviselőségre s meg akarja szabni az embernek, hogy mit szabad tennie, jó hogy még arra nem ad utasítást, ráit szabad ennie. Én tehát a Híradó szíves engedelmevel csak személyeskedő és lekicsinylő soraira óhajtók válaszolni, mert nagyon furcsa fogalma van ennek az önzetlen és a nemzeti küzdelem alatti hasznos működéséről jól ismert lapnak a tanítókról, mert válaszában igen kicsinylőleg nyilatkozik róluk, nem tartván érdemeseknek őket arra, hogy a képviselőházban helyet foglalhassanak. Ezenközben oktat, para-

grafusokat citál és nemcsak engem akar silány jogi tudománya segítségével kioktatni, de mintha az összeférhetlenségi bizottságnak is apró utmutatásokkal akarna kedveskedni. Ha én vagy bárki legyen is, hazafias kötelességet teljesít igazán érdekel nélkül, azt az „Udvarhelyi Híradó” lekicsinyli. Talán bizony tőle kellene hazafiságot tanulni... De jól tudom én mi faj neki, az, hogy kerületünk a Danielek karjaiból kiszabadult és most kedvező alkalmat szimatol... ismét tehetne apró szolgálatokat... persze érdekel nélkül és hazafias — pózzal... Politizálni nem szoktam. De ha érdeklődik, kérdezze meg az oláhfalusiak közül az arra hivatott s elfogulatlan szemlélőt, az majd felvilágosítja arról, hogy én a szabad időmben milyen közhasznú dolgokkal foglalkozom s mivel töltöm az időmet; megtudhatja, hogy jut-e időm a „politizálásra”. Azt nem veszem rossz néven az „Udvarhelyi Híradó”-tól, hogy komédiázásnak nevezi a függetlenségi szónoklatokat. Ezt az ítéletet bizonyosan a nemzeti küzdelem alatt saját szerepléséről állapította meg... Hiszen mindenki emlíkszik erre, meg a megboldogult „Székely Ujság”-ra. Hát az mi volt? Hova gondol a Híradó, mikor azt mondja, hogy kerületünkben a kiábrándulás ideje elérkezett? Ilyen kérdés alatt mit érthet egy magát „független”-nek nevező lap? Azt ugy-e, hogy a haladókhoz kell visszahódítani. Egy olyan „független” újság, mint a Híradó, csakis ezt gondolhatja. Ez persze nem komédiázás, ezt ő becsületes, önzetlen és hazafias politikának nevezi. Egyébiránt, ha kíváncsi a Híradó Simkó összeférhetlenségére, tekintsen be a székesfővárosi tanács 210564—906. számú aktájába, onnan megtudhatja, hogy Oláhfaluban lesz-e kiábrándulás. Még csak azt jegyzem meg, hogy a Híradó ne adjon nekem tanácsot, hogy az iskolán kívül mit tegyek vagy ne tegyek, mert ha időm volna, azt ugyanis tudnám: első sorban az „Udvarhelyi Híradó”-nak kellene a magyar nyelvtanból lelkét adnom. Ezt szívesen megtenném — ingyen. A magam részéről ezzel befejeztem minden erre vonatkozó polemiam. — Hozó János.

— **Népesedési mozgalom városunkban.** A székelyudvarhelyi anyakönyvi kerületben folyó évi július, augusztus és szeptember havában, tehát három hónap alatt 18 fiú és 25 leány gyermek született. Elhalt 28 férfi és 15 nő (10 férfi és 2 nő ezek közül a közkórházban halt el). Tehát ez év III-ik negyedében összesen 43 születés és ugyanannyi halálozás történt városunkban. Ha pedig a korábbi halálozásokat (10 férfit és 2 nőt) leszámítjuk, akkor 12-övel a leány gyermekek szaporították a lakosság számát, míg a fiúk száma egygyel sem növekedett. — Házasságot mind össze csak 14 pár kötött.

— **Jól és olcsón táplálkozni,** a ma drágaság mellett, igen nagy feladat. Azonban — a mint özv. Mátyás K. Szilárdné lapunk mai számában olvasható hirdetéséből látható — nem lehetetlen. Ez az előkelő háztartást folytatótt kiváló gazdasszony, a főzés művészetében annyira gyakorlott, hogy a konyhájáról kikerült ételek a lehető legjobb házi-kosztot is nemcsak helyettesítik, hanem sok esetben azt, felülmulják. Kisebb háztartásban levő tisztviselők és mások, kik a csendes, nyugalmas életet kedvelik s akiknek számára nálunk egy ilyen kitűnő konyha valóban hiányzott, bizonyára örömmel ragadják meg a kedvező alkalmat, hogy a derék gazdasszony főztjét minél előbb élvezhessék. Azt állítja és kezességet vállal, hogy a legkényesebb izlésű egyének igényeit is képes kielégíteni.

— **A korondi ifjuság** e hó 28-án II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazaszállítása alkalmából, változatos műsorral ünne-

pélyt rendez, melyre e helyen hívja meg az érdeklődő hazafias közönséget.

— **Egy szorgalmas ember szolgá-**nak havi fizetessel, egész évi kötelezettséggel azonnal alkalmazást nyer Székelyudvarhelyt. Cim e lap kiadóhivatalában megtudható.

Tulipán — a magyar biztosítási közgazdaság terén.

Jelige: Tudjátok-e mit jelent a tulipán? Becsüld magyart! Önmagadat igazán!

Azon közgazdasági vállalatok között, melyek ezen voltak mellett méltán elmondhatják, hogy tisztán magyar intézmény, legelső helyet foglalja el a Hazai Általános Biztosító Társulat, melyet nemzetünk nagynevű vezére: Kossuth Ferenc alapított 1895-ben, midőn hosszú hontalanságából — hazatért. Az ő — atyjához hasonló — látónoki szeme legott észrevette, hogy e téren hátramaradtak vagyunk, hogy ez ország még mindig állandó fejlődés tehene a legtöbb külföldi, főleg hazánkba betolakodott osztrák társulatoknak. Ezért alapította a Hazai Általános Biztosító társulatot, mely alapítása óta amelt, hogy a magyar közgazdasági biztosítást leghivebben szolgálta, sohasem tévesztette szem elől azt, hogy Magyarország a magyaroké! Az ország legkiválóbbjaiból álló igazgatóság s a 6000 tagot számláló ügynöki testület mindig ott állott, ahol minden hazafinak állnia kellett, midőn a magyar ügy érdekében tenni, fáradozni kellett. Így volt a nemzeti ellenállás idejében is, hisz ki nem látta ezen hazafias vállalat embereit szerte az országban, — a küzdők hazafias táborában?

És ha mindezeket figyelembe vesszük, ha figyeljük a statisztikát s arra a sötét lapra találnak, mely ijesztő számadatokat tár elénk: hogy Magyarországból évente kb. 250 millió korona vándorol a külföldi biztosító társulatok zsebeibe, nem-e kötelessége minden egyes magyar honpolgárnak e kérdésnél megállani, e felett az elszomorító tény felett gondolkodni s akár érdekelve van, akár nem, oda hatni, hogy magyar ember csupán magyar intézményt támogasson.

Nem-e kötelessége ma már minden magyarnak, hogy ezt a bennünket jellemző „nem törődöm ség”-et végre-valahára magáról lerázza s mindannyiszor, a hányszor csak egy fillért is kiad, jól megnezzze, hogy miért és kinek adja?!

A „Hazai Általános Biztosító Társulat”, melynek élén a kiváló magyar közgazdász és szakember: csáfordi Tóth Pál vezérigazgató áll, alapítása óta szívében hordja a tulipánt! És, hogy mindnyájunk öröme — elérhesse azt, hogy ez a szép magyar jelkép a magyar tulipán virág minden magyar ember szívében gyökeret verjen, az nem muló divat, hanem oly szent jelkép legyen, mely jelkép igazi követése esetében a nemzeti ügy, a biztosítási közgazdaság terén is az egész hazában diadalt arasson, minden kötvényhez egy-egy tulipánt díjmentesen mellékel.

Fokozója, buzdítója az a hazafias gondolkodásnak, kifejezője annak, hogy a tulipánt mindenki ne csak külsőjelkép használja, ne divat legyen az, hanem intő, figyelmeztető minden alkalommal, hogy csak akkor és úgy boldogulhatunk, ha önmagunkat támogatjuk, ha gazdaságilag is függetlenek leszünk.

Örömmel ragadtuk meg az alkalmat, hogy ezen kiváló intézettel újlag foglalkozzunk, különösen most, hogy az ingyen tulipánnal is-

mét tanujelét adta annak, hogy nemes, hazafias gondolkodása egyedül álló s ép ezért intézet pártfogása — öszi után beszélve — köteleseége mindenkinek, akinek hazája és saját ügye a szíven fekszik s ennél nem becsüli többre a — külföldit, az idegent! Üdvözöljük a Hazai Általános Biztosító Társulatot ezen újabb hazafias ténykedéseért s meg vagyunk győződve, hogy az az el nem fajult derék székely nép körében meleg visszhangra, megérdemelt őszinte pártfogásra fog mielőbb találni annyival is inkább, mert — mint illetékes helyről tudjuk — szervezési működését, most már egész Erdélyre oly módon terjeszti ki, hogy minden egyes községben létesít képviselőket.

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Írta: Connert János, ford. Balásy Dénes.

(73. folytatás.)

Kérdés, vajon honnan ered, miből származik ez a kepepénz? Jóllehet sok jel mond ellene, mégis kénytelenek vagyunk azon feltevésre, hogy ez a rovatal az 1556-ban sákulárizált püspöki tizedekben kérésendő.³² Utaltunk már azon jelenségre, mely szerint a székelyek közt 1560 után az aprómarha tized szokásos rovatal vagy porció gyanánt jelentkezik. Hogy a tizedszedés nem az 1562-ik esztendő következménye volt, kétségtelenül kitűnik abból, hogy Izbella az 1557-iki³³ tordai országgyűlésen késznek nyilatkozik, mely szerint a marosvásárhelyi iskolának a székely tizedekből segélyt fog nyújtani. Ugyanazon országgyűlésen visszaadni szándékozik A. B. magyar papnak az ő régi javadalmait, azaz; visszaadja ennek a lelkeseknek a mult évben sákulárizált tizedből a neki járó részt.

Valószínűleg a székely tizedek szintén secularizáltak ekkor, legalább erre a következtetésre kényszerít a dologi összefüggés. De mint-hogy itt nem visszaadásról, hanem ajándékozásról van szó, föl kell tennünk, hogy ez az alap vagy legatium azelőtt a püspöknek járó, de most a már secularizált tizedekből képződött. Most a székelyek fizettek püspöki tizedet. Ez pedig aprómarha és gabonafélék adásából állott, mikre a kepe szó is mutat, mint a természetbelieknek javadami formája.

Korábbi időkből a székelyek püspöki tizedeire vonatkozólag a következő adatokat találjuk: 1213-ban megköveteli Vilmos, erdélyi püspök, a székelyektől, hogy ha mindjárt a Bárcaságba kivándorolnának is, azért fizessék meg neki a tizedet.³⁴ 1328-ban Róbert Károly király meghagyja az erdélyi vajdának, kényszerítse a szászokat, székelyeket és magyarokat, hogy adják meg az erdélyi püspöknek a teljes tizedet.³⁵ 1466-ban az erdélyi püspök panaszára megparancsolja Mátyás király Aranyos, Maros, Udvarhely, Csik és Gyergyó székelyeinek, hogy adják meg a teljes tizedet a püspöknek.³⁶ Bár feltűnő, hogy az efféle tudósítások abból az időből oly gyérek, kétségtelen dolog mégis, hogy a székelyek a püspöknek fizettek tizedet. Erre nézve csupán egyetlen kifogást tehetni, azt, miként történhetett, hogy Báthori Zsigmond, mikor 1601-ben a székelyeknek szabadságaikat visszaadta, a fiskusnak azt a jövedelmét, mely még 1562 előttről származott és secularizált tizedeken alapult, számba sem vette, föl nem használta?! Ezt a kifogást azonban megdönti annak megdöntése, hogy ugyanakkor az ökördóhoz való jogáról is lemondott. Már Rákóczi Ferencnek pl. az összes székely rendek 1607-ben ökördó helyett s u b s i d i u m o t adtak, segedelmet ajánlottak, ámbátor csak utoljára, mert hiszen Thököly erre vonatkozó kívánásának gyakorlati következtése nem

volt. A székely tizedek megadása sem ment egyébaránt könnyedén, a mint azt a következő időszakban látni fogjuk, s e pontra nézve is később a székelyek álláspontja kekedett felül. A mint kivehető e két adatból, Báthori Zs. szabadságlevele nem volt hát restitutio in integrum, a minek látszik, hanem a székely alkotmány tovább képződése volt, annak előnyére. A 17. század első felében ez a privilégium volt a bázis a székely jogok fejlődésére nézve, mi közben az abban megállapított rendi viszonyok időnként hol jobbra változtak, hol balra ingadoztak, de azért az adómentesség elve az egész 17. század első felében érvényben maradt s nem pusztán elméleti jelentőséggel bírt, míg viszont a szabadságlevél által a tizedadástól való fölmentés csupán átmeneti zavarokat okozott, hogy aztán megváltozhatlanul érvényben maradjon.

(Folyt. köv.)

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Egy szert bevenni,

mely csak ideiglenes hatással bír, épp oly céltalan, mintha kifáradt lovakat ostorozunk. Másképp áll a dolog azonban, ha oly szert veszünk, mint például a Scott-féle Emulsió, mely a legjobb csukamájolajból alfoszorsavas mesz és natron hozzáadásával készül és az egész test szervezetét gyorsan és állandóan erősíti, úgy, hogy a legrövidebb idő alatt a gyöngeségi tünetek elmúlnak teljesen és helyükbe erőteljes egészség és új akaraterő lép. Mint erősítő szer gyöngy, vézna gyermekek és lábadozók részére a Scott-féle Emulsió teljesen egyedül áll a maga nemében. A Scott-féle Emulsió összehasonlíthatatlanul hatásosabb és gyógyerejében hatásosabb, gazdagabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

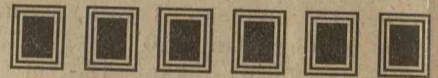

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszer-tára” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszer-tárban.

7273—906. tlkvi. sz.

Árverési hirdetés kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy János Gyula, Fülöp Mózes és a kir. kincstár végrehajtónak Balázi Lőrinc s társai bethlenfalvi lakosok végrehajtást szenvedők ellen 159 K 98 f., 200 K és 80 K 54 f. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, János Gyula székelyudvarhelyi lakos végrehajtónak Balázi Lőrinc és társai bethlenfalvi lakosok végrehajtást szenvedők ellen 150 K 98 f. tőkekövetelés és ennek 1905. évi április hó 26. ik napjától járó 5 százalékos kamatai, 82 K 80 f. eddigi a még a jelen kérésért 12 K-ban megállapított, továbbá Fülöp Mózes 200 K követelés s ennek 1901. március 1-től járó 6 százalékos kamatai és 57 K 76 f. költség s a kir. kincstár javára bekebelezett 80 K 54 f. tőke és 8 korona költség a még felmerülő költségek kielégítése végett a székelyudvarhelyi kir. tvszék és kir. járásbíróság területén levő a bethlenfalvi I. r. 96 sz. jtkvben A + 187, 1881 hrsz. a. fekvőkre 351 K, a bethlenfalvi I. r. 266 számú

tjkvben A + 727 hrsz. a. fekvőre 26 K, 786 hrsz. fekvőre 119 K, a bethlenfalvi I. r. 214 sz. jtkvben A + 1527 hrsz. a. fekvőre 29 K becs értékben, a bethlenfalvi 94 számú jtkvben A + 185 hrsz. a. fekvőre 320 K és pedig Balázi Ignác, Balázi János, Balázi Anna, Balázi Vilma, Barabás Miklós, Barabás Mihály, Gál Sándor, Sebesi Ákos ház tulajdonosok jutalékára is ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi november 19-ik napján d. e. 8 órakor Bethlenfalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is el fog adni. Árverezni szándékozik az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban kötelesek a kiküldöttkéhez letenni.

A kir. tvszék, mint tlkvi hatóság.

Székelyudvarhelyt, 1906. okt. 5.

Graffius,

trvszéki egyes bíró,

5671 1—3

Jó és olcsó étkezés!

Nem vendéglő!

Finom házi koszt!

Magyar, francia, angol és más leghíresebb konyha!

Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 21. sz. a. (Huszárház) az udvarban.

Háztól elhordva, vagy helyben szervírozva.

Egy adag, 3 tál finom ebéd (csütörtökön és vasárnap 4 tál étel) háztól elhordva havonként 18 frt (36 K), helyben kiszolgálva 14 frt (28 K). — Ugyanilyen ebéd, reggelivel és vacsorával (reggel bivalytejes kávé kifli v. zsemlyével, este különféle sült komppal és salátával) háztól elhordva egy hónapra 28 frt (56 K), helyben kiszolgálva 26 frt (52 K).

Nepkonyha. Egy nagy adag husleves és főzelék sülttel háztól elhordva, havonként 12 frt (24 K). Egy jó adag bivalytejes kávé kifli v. zsemlyével 10 kr (20 f).

Mindenki kóstolja meg és azonnal tapasztalja, hogy ilyen pompás és izletes ételt ritkán vagy soha sem evett. Ezért jótállást, felelősséget vállal:

özv. Matics K. Szilárdné.

Eladó új bor. Nagy Ekemező községben (Medgyes mellett), mintegy 1000 hl. 12—15 fokos idei új bor (hegyi) előnyös árak mellett eladó. Ezen lapra való hivatkozással, bővebb felvilágosítást ad: Mártonyi Gyula k. jegyző ugyanott. 1—1

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben hapható.

A M. KIR. SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam által kezelt s a m. kir. földmívelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetk. székelyudvarhelyi fiókjánál

következő hivatalos vizsgálaton átment

BOROK

vannak nagy mennyiségben raktáron:

Fogy. adóval együtt	Fogy. adó nélkül
Magyarigéni rizling	80 fillér
Mézes fehér	65 fillér
Siller szekszárdi	47 fillér
Fehér asztali	45 fillér
Hegyaljai asztali	78 fillér
Villányi vörös, 1900 évi	88 fillér
Tolcsvai szamorodni 1900	155 fillér
	144 fillér

Palack borok: Zöld sylvani, Magyarigéni Som, Kecskeméti Auvergnai Gris, Farcali Furmint stb. fajta kifutó palack borok a legolcsóbban kaphatók. — Megrendelésre bármely faj palack borok hozhatóak. Vételnél hordóért literenként 13 fillér letét adandó. — Hordók 3 hónapon belül sértetlenül tisztá állapotban, a székelyudvarhelyi pincéhez szállítást levonva, a felszámított áron visszavételnek.

Első Budapesti Malom-építészeti és Gépgyár képviselője. KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.